	HANOI					
	Phủ, Bộ, Sở và các Nhà buôn ngoại quốc ở Hà-nội	Người đưa đến nhà	Các tỉnh	Mandat-poste Trung-kỳ và Nam-kỳ	Mandat-poste Bắc-kỳ và các Nhà buôn địa Pháp	Ngoại-quốc
Một năm.	6$00	6$90	6$50	6$30	6$60	9$00
Các làng và	»	8.00	8.00	8.00	9.00	»
Sáu tháng.	3.00	3.50	3.20	3.20	3.30	4.50
Ba tháng.	1.50	1.75	1.60	1.60	1.65	2.25
Một tháng.	0.50	0.60	0.55	0.55	0.60	0.75

Les abonnements partent du 1er et du 16 de chaque mois

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 75

Toutes les lettres destinées à la rédaction doivent être adressées au directeur
61-63, Rue du Coton, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VINH
Rédacteur en chef : PHAM-HUY-LUC
Administrateur gérant : NGUYỄN VĂN-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNG BẮC TÂN-VĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 180

ANNONCES

Décomptées à raison de 8 lignes au centimètre de hauteur, sur 0 m 065 de large.

4e page
Une seule insertion. . . . 0 , 30 le c/m
Par contrat annuel . . . .
Par centimètre et par insertion. . . . . 0$ 18 le c/m
Réclame dans la 1re page. . . . 2$ la ligne
Annonces judiciaires et légales. 1$ 50 le c/m
On traite à forfait pour les contrats importants.

Một cách truyền-bá vệ-sinh

Ngày nay phàm người trí thức ai cũng biết phép vệ-sinh là rất khẩn-yếu cho loài người. Thời buổi ngày xưa, cái cách sinh-hoạt còn đơn giản, bệnh tật có lẽ cũng it hơn, mà sự truyền nhiễm cũng khó hơn, thì không biết cách vệ-sinh cái hại cũng không to lắm. Đến như ngày nay, cách sinh hoạt *ngày một phồn-tạp*, chứng bệnh cũng dễ phát hiện ra nhiều, sự cạnh tranh ngày một kịch-liệt, cái cơ-thể con người cũng phải lao-lực nhiều hơn; và dương buổi năm châu rút đất, bỏn bề một nhà này, sự giao-thông đã ngày càng tiện lợi, thì sự truyền bệnh tật cũng dễ lan rộng hơn, nên chi phép vệ-sinh bây giờ lại càng là khẩn-thiết lắm. Một nói giống đã xô đẩy vào cái trường sinh hoạt xe hỏa tàu bay này, mà không biết cái thường thức vệ-sinh để tự bảo lấy thân thì không sao sinh tồn ở trên thế giới này được.

Vì vậy ở các nước tiên tiến ngày nay, cái học vệ-sinh coi như một cái thường-thức ai cũng biết, từ đứa trẻ con còn chơi đùa nghịch ngọm, cho chí người nhà bếp đun nước nấu ăn già trẻ lớn bé ai cũng có cái thường-thức vệ sinh, biết thi hành cách vệ-sinh để tự bảo cho mình, để phòng hại cho người khác. Còn như từ bậc trung lưu xã hội đi tương thì phép vệ-sinh đã thực hành đến ngày thành quen, ai nấy coi như một sự khẩn yếu tự nhiên không còn cần phải bàn đến nữa. Ấy cái vệ sinh tại các nước thịnh-hành như thế, cho nên người ta ai cũng cũng-cấp khỏe mạnh hơn người mình.

Hỏi cớ đâu nước mình thì thật là trái lại hẳn thế. Ở chốn tỉnh thành là nơi trình-độ học-thức đã mở mang, kiến văn đã có bề rộng rãi, thì từ ngày hai tiếng vệ-sinh phát hiện ra tuy đã thấy nhiều người nói đến; nhưng sự thực hành về sinh, hầu như ai nấy hãy còn cho là một sự xa hoa, chưa có ý cho là một sự yêu cầu như người các nước. Còn như ở các nơi thôn giã thì quả là còn u-u minh-minh chưa biết cái chi là cái vệ sinh cả. Đành rằng từ ngày các tổng các xã có trường dạy quốc-ngữ, thì đi qua các làng đôi khi đã nghe thấy trẻ gáo học máy câu vệ-sinh, nhưng các cậu gáo học là cốt để mai đèn nhà trường đọc cho khỏi phải phạt đó thôi, chứ kỳ thực các cậu cũng không biết thế nào là vệ sinh cả, cái cổ các cậu vẫn ghét tắm từng, cái móng tay các cậu vẫn đầy những ghét, sự thực hành vệ sinh đối với các cậu như thế, thì trường bài học vệ sinh dù các cậu có đọc trôi như nước chảy cũng chẳng có ích lợi gì. Giận hoặc cũng có ông thầy đặt lệ buổi sáng học-sinh đến học thì trước hết đều phải khám tay khám áo để bắt các cậu ăn bận sạch sẽ, thì họa chăng ngày ngày trước khi bước chân đi học, các cậu còn vội vàng rửa qua được cái tay cho khỏi bẩn thỉu, mặc phải ra ngoài một cái áo sạch sẽ đôi chút, còn áo trong và thân thể vẫn đầy những cấu những ghét rất gớm-ghê.

Lại từ khi việc diễn-thuyết đã thành *mốt*, thì đôi khi các quan cũng có họp những kỳ dịch trong hạt hạ để diễn-thuyết về vệ sinh, nhưng việc đi nghe diễn-thuyết vệ-sinh các ông cũng coi như một việc phiền cho các ông, lúc các quan dương đem hết tâm-thiệt-thành ra để chứng minh mọi việc về vệ-sinh, thì các ông cũng gải đầu gải tai dạ dạ vâng vâng cho được lòng quan, chứ kỳ thực những lời giảng dụ đôi với các ông cũng chẳng khác gì nước đổ lá khoai vậy. Chẳng tin những buổi các ông đi nghe diễn thuyết về sinh trở về, ta thử theo chân các ông ra cửa huyện cửa phủ mà xem thì biết các ông chẳng có để tâm vào câu nào cả.

Nói tóm lại thì ở nước ta bây giờ trên chánh-phủ Bảo-hộ, dưới các nhà thương lưu trí thức vẫn ra công cổ sức truyền bá cái học vệ-sinh để bảo tồn cho giống nòi mình và bổ-bổ cho nhân dân mình *được tốt tài-hành*, nhưng cái kết quả bây nay cũng chưa có gì là đáng mừng lắm. Xét ra là bởi dân giàu ở chốn nhà quê quen thói cẩu thả bẩu thỉu lâ lâu, cái tập quán nó đã thành ra một cái thiên tính, nên chi giảm ba bài học vệ-sinh, một đôi câu dẫn thuyết vệ-sinh nó cũng chỉ thoảng qua ngoài tai như một câu chuyện hão, chứ không sao mà đánh đổ được cái tập-quán từ đời nào của người mình.

Nói vậy không phải là bảo rằng sự truyền bá vệ-sinh không được thiện quả như thế thì thôi không nên dạy học, không nên diễn-thuyết nữa đâu. Không! Ta nên dạy học vệ-sinh, nên diễn-thuyết về sinh lắm, giảng diễn một lần không được, thì giảng diễn nhiều lần gặp mười lần. Phàm cái thói quen nó đã ăn sâu vào lâu ngày, như lá mọc rễ đâm mầm vào trong tâm não người ta, nay muốn đào nó đi nhổ nó đi, tất cũng phải tốn công-phu mới được. Nhưng trên kia ta lấ nói rằng các bài dạy học, các bài diễn thuyết lâm khi hình như nó chỉ thoảng qua ở ngoài tai mà không động được vào trí não, vậy nếu ta muốn tốn ít công phu mà gây được thiện quả thì ta phải tìm cách làm sao mà xúc động được đến giác quan. đến tâm khảm của người mình thì mới mong gây được ảnh-hưởng sâu xa vậy. Ừ', thật thế, ta bảo một người nhà quê uông nước phải đun sôi để trừ trùng độc, thì lỗ tai họ cũng chỉ nghe vậy thế thôi, chứ trong tâm-trí họ cũng không nghĩ ra vì cớ làm sao nước mưa mùa mà ở trong vại hẳn nói, mà lại bảo rằng có trùng độc hại người được. Mà có khi họ lại lẩn thẩn nghĩ rằng : Nếu bảo nước không đun sôi có trùng độc, thì thì nước mưa kinh niên người ta vẫn dùng để chữa bệnh đó thì sao? Họ lại ngờ mình dọa họ, vu-hoặc họ cũng nên.

Trái lại, nếu nay ta nói đèn cái gì, mà chứng nghiệm cho họ trông hẳn thấy cái ấy, thì tất nó sẽ in sâu vào trí não họ không sao quên được nữa. Nói thế tất có người lại hỏi : Thế để mỗi khi diễn thuyết, vệ sinh, lại phải mang theo cái ống kính hiển-vi đi theo đây chắc? Vâng, nếu được vậy, thì còn gì bằng nữa, nhưng làm như thế nó khí diệu vợi lắm, mà lại cũng không có thể thi hành được. Cho nên tôi không dám mong rằng mỗi khi đi diễn thuyết về sinh, lại khênh một cái ống kính hiển vi đi theo, nhưng nhân trong thời buổi ngày nay, cái nghề chiếu ảnh là một nghề rất thông thường. nếu ta có thể soạn lấy một ít phim phóng đại đủ các loài trùng độc sinh ra các bệnh, các việc thí-nghiệm về các loài vi-trùng, v. v. đem đi các nơi chiếu ảnh cho giả trẻ lớn bé được xem, mỗi khi chiếu đến cái gì lại dẫn-dụ thêm đôi câu vắn tắt, ai nấy trông thấy nghe thấy, tất cũng phải lấy làm ghê sợ mà không cho là những việc vu-khoát hão-huyền, thì những điều mắt trông thấy, tai nghe tiếng ấy, chắc sẽ xúc động vào giác quan, in sâu [illegible] trong một cách nhanh chóng sâu xa bằng trăm nghìn bài học vệ sinh bài diễn-thuyết vệ-sinh ngày nay vậy. Ấy trong kỳ hội đồng Tư-vấn mới rồi, có mấy ông nghị-viên thỉnh cầu Chánh-phủ lợi dụng sở chớp ảnh của Chánh-phủ mà truyền bá cái học vệ-sinh ở chốn hương-thôn cũng là nghĩa ấy vậy. Tôi xin mong cho lời thỉnh-cầu ấy Chánh-phủ sẽ trù tính mà thực hành cho, tưởng cái phí khoản về việc ấy cũng không tốn bao nhiêu, mà cái kết quả chắc là mỹ-mãn lắm vậy.

N. T. C.

Âu-châu điện-tín

VÔ-TUYẾN-ĐIỆN

Bordeaux ngày 7 Février 1923

Quan thuộc-địa thượng thư đã trở về

Quan thuộc địa bộ thượng-thư có thuật lại công-việc ngài đi kinh-lược ở Saint Pierre và Miquelon. Khi ngài tuyên bố rằng nước Pháp không có ý muốn nhượng các thuộc-địa của mình, thì dân sự ở đấy ai nấy lấy làm hoan-nguênh.

Việc trú binh ở nước Đức

Quan tổng-trưởng bộ Công-tác, và đại-tướng Weygand lộ đến hạt Rhur lần nữa để tổ chức việc chở binh, và chở than.

Cái tình-trạng ở miền trú binh nước Đức không thay đổi mấy.

Báo *Le Témps* có nói rằng M. Cuno và M. Hermès đến lận hạt Rhur mà khuyến-khích các viên chức chống sự lại nước Pháp. Trong việc cải-lương tài-chính, sao các ông lại không nhanh nhẹn như thế, đó là một việc đáng tiếc cho hai ông.

Có tin ở Francfort đến nói rằng ở đấy có dựng một hội-đồng trông nom về việc chống cự lại nước Pháp. Hội-đồng do M. Schmidt, là xã-trưởng ở Dusseldorf bị trục xuất chủ-trương.

Nhà điện-báo *Havas* có nói : Các nhà thương-chính của Pháp đã bắt đầu thu thuế thương chính. Không có điều gì ngăn trở cả. Trong một ngày hôm 4 Février ở Duisbourg và ở Dusseldorf thu được ba triệu marks bằng tiền thật, và một trăm chín mươi bảy triệu marks bằng ngân phiếu của các ngân-hàng Đức.

Các báo nước Đức đăng tin rằng linh Pháp đã đến đóng ở Godelsan, gần Dormstadt, nhưng kỳ thực nơi ấy có linh Pháp đóng từ ngày Décembre 1918

Tướng Ludendorff tại nước Áo

Một chuyện hỏa xa có tướng Ludendorff đi, đến ngoại thành Vienne thì bị thợ-thuyền nước Áo bắn lại không cho tiến lên. Tướng quân phải Frederich Maurisch, không qua thành Vienne nữa. Có tin rằng tại chiếu nhà cầm quyền đi qua, dân sự có biểu tình biểu-phục.

Việc nước Ai cập

Tòa nội các nước Ai-cập từ chức. Nghe đâu vì cái vấn đề Soudan mà phải từ chức.

Cuộc hội-nghị giảng hòa Đông-âu

Ngày hôm thứ ba, M. Garroni và các yếu nhân trong phái-bộ nước Ý đã khởi hành ở Lausanne trở về Rome. M. Child cũng vậy.

M. Venizelos đã đi Paris.

Ismet Pacha có đến tiễn các đại-biểu nước Ý và nước Hoa kỳ ở nhà ga Lausanne.

Sáng hôm thứ ba ở Paris M. Poincaré đã tiếp M. Bompard là đại-biểu nước Pháp tại cuộc hội-nghị Lausanne. M. Bompard đã trình báy về công việc thương-nghị. Dự luận nước [illegible] cho thành công. Dư luận nước Ý cũng vậy.

Việc nước Thụy-sĩ

Hội-đồng quốc-dân nước Thụy-sĩ nghe lời M. Motta trần-thuyết mọi lẽ xong thì đã đều phiếu ưng-chuẩn bản dự-thảo cho phép hội-đồng hiệp chúng giúp một số tiền 20 triệu couronnes vào công-cuộc tu-phục nước Áo của hội Vạn-quốc.

Hội-đồng quốc-gia lại ưng chuẩn lời quyết nghị của hội-đồng hiệp chúng về việc đem một cái nhà ở Ge ève cúng cho hội Quốc-tế lao-động.

Hội-đồng các quan Thượng-thư

Các quan thượng-thư đã hội-nghị ngày hôm thứ ba. M. Poincaré có trần-thuyết về cái hiện tình trong hạt Rhur, và về việc cuộc hội-nghị Lausanne phải đình hoãn.

Việc nước Hoa-kỳ

Hội-đồng coi về việc dị-sự đã ưng chuẩn bản dự thảo luật pháp định số người các nước đến đi cư ở Hoa-kỳ phải giảm xuống là 2 %.

Hoa-kỳ đối với nước Pháp

Trong các báo chương Hoa-kỳ tán dương cái chánh sách của nước Pháp về cái vấn đề bồi-thường xét ra có nhiều tờ tạp-chí quan trọng.

Bạc giấy con sẽ thu lại hết

Quan quyền Toàn-quyền vừa thông tư cho các quan Thủ-hiến các xứ và quan chánh Ngân-khố tờ cho trí sau này định đến ngày 1er Août 1923 thì phải thu hết bạc giấy con lại.

«Các ngài xem *Quan-báo Đông-pháp* ngày 10 Février 1923 sẽ thấy một tờ nghị-định định bắt hết bạc giấy năm bảo, hai bảo và một bảo của nhà Đông-pháp Ngân-hàng đã lưu hành tại Thuộc-địa.

Trong tờ châu-tri của báo chức ngày 20 Octobre 1922 đã có nói rằng cái số bạc giấy con đang lưu hành thì mỗi ngày một ít bớt đi nhưng cũng phải đúng hết cách mà làm cho bớt dần đi nữa.

Cứ xem cái biểu sau này kê những ngày tháng nào còn lại bao nhiêu giấy bạc con thì rõ rằng sự sắp sức đã được công-hiệu lắm vậy.

GIẤY BẠC CON	SỐ GIẤY		
	0 . 10	0 $ 20	0 $ 50
Số giấy phát ra :	17.000.000	6.000.000	3.700.000
Số giấy còn lưu hành đến ngày :			
28 Février 1922	8.504.527	1.501.773	384.143
31 Mai —	5.726.343	1.150.590	287.618
31 Août —	3.278.632	949.770	185.256
15 Novembre —	2.329.913	669.319	124.922
30 Décembre —	1.832.547	518.662	103.652

Như vậy thì đến ngày 30 Décembre vừa rồi, chỉ còn lại có 340.000 bạc giấy 1$, 103.000 bạc giấy 0$50 nữa mà thôi. Còn đến nay chắc

Sau nữa nếu ta trừ những số bị thất-lạc hoặc hủy nát rồi mà không bao giờ đem đến Ngân-hàng đổi lấy bạc nữa thì cũng có thể lượng được cái số giấy bạc đang lưu-hành ở chốn dân-gian không còn là bao nhiêu nữa. Cứ như vậy thì đáng lẽ có thể hãi ngay giấy bạc con đi từ ngày 1er Mars 1923 như là bản-chức đã nói trong tờ châu-tri ngày 20 Octobre 1922. giá nhất là những người nhà quê có người hãy còn giữ giấy bạc con chẳng thì bản-chức tưởng nên hoãn việc hãi bạc giấy lẫy đến ngày 1er Août 1923, như vậy các ngài có thể nhân vụ thuế này mà thu về được hết.

Ký tên : Baudoin

Lễ cất-đám quan Toàn-quyền Long tại Pháp

Trong vô-tuyến-điện ngày hôm nay có nói rằng độ chừng ngày 15 Février thì tàu *André Lebon* sẽ tới Marseille. Ngày hôm sau hôm tàu tới nơi thì làm lễ cất đám quan Toàn-quyền Long.

Tin Trong Nước

Các phái viên của Nghị-viện đi Pnompenh

Các phái-viên của Nghị-viện đã tới Pnompenh trưa hôm 5 Février. Buổi chiều các ngài đến thăm phòng Thương-mại, viện bảo-tàng Albert Sarraut, rồi vào yết kiến Cao-miên Quốc-vương lúc 6 giờ. Tối các ngài dự tiệc tại phủ Khâm-sứ. Ngày 6 đi Kampot. Bocher và Kep, rồi đi Đạ-thiên đế-thích. Đến ngày 11 Février sẽ về Saigon rồi ra Trung-kỳ.

* * *

Phủ Toàn-quyền có tái cho các bản quán như sau này :

Ngày hôm 6 Février, phái-bộ đã đi suốt con đường thuộc-địa từ Pnompenh đến Kampot. Phái bộ có thăm thành Kampot cùng nơi nghỉ mát Bockor, và nơi tắm bể Kep, các miền giồng hồ tiêu. Hồi 19 giờ lại trở về Pnompenh. Hồi 20 giờ thì dự tiệc của nhân-dân thành Pnompenh khoản đãi phái-bộ. Có một trăm bốn mươi vị dự phẩn vào tiệc lý. M. Cousin, là hội-trưởng phòng Thương mại có đọc diễn-văn trần thuyết những điều ao-ước của xứ Cao-miên về đường kinh-tế. Ông có khẩn-khoản với phái-bộ về việc ưng chuẩn bản dự-thảo luật pháp Albert Sarraut về sự trù tính các công trình khẩn-yếu cho sự khai-phát tài nguyên.

Ông nghị viên Oatrey có thay lời phái-bộ đọc diễn-văn cảm ơn. Ông có nói rằng công phái-bộ rất đẹp lòng về những ngày qua bịt Cao-miên, và lại nói phái-bộ sẽ ra công gắng-sức để bày tỏ cùng Nghị-viện rõ rằng ngày nay nên kíp đi vào con đường thực-tế ... Sau ông Oatrey có tán dương sự-nghiệp của quan quyền Toàn quyền Baudoin tại Cao-miên, mà trong các giới đâu đâu cũng thấy cái tài mẫu-các, cái trí sáng suốt của ngài biểu lộ ra vậy.

Sáng ngày 7 Février phái-bộ đã khởi hành ở Pnompenh đi Battambang. Phái-bộ có đủng chân lại chốc lát ở Kompongchang. và ở Parest, đến hồi trưa thì phái-bộ tới nơi.

Còn đồ giết chết một người lính

Một người lính lấy bị mấy đứa còn đồ lấy dao đâm chết tại Bắt-bộ, (tiếng tây thường kêu là Dakao). Chưa rõ duyên cớ gì mà xai nhau đến nỗi.

Bài ca Âu-trí-viên

Theo lời Ngô-thị-Quyên nữ-sĩ thi cuộc thi bài ca Âu-trí-viên này cũng lần-lượt đăng báo như cuộc thi thơ nước lạt của bản-quán năm xưa, để nghe những lời bình-phẩm của khách làng văn, rồi sau mới bàn đến việc định-giường. Vậy xin nói để các ngài biết rằng các bài đăng ở mục này chưa có phần-hạn định, chỉ đành số thứ-tự mà thôi.

LV

Việt-Nam từ dựng cơ-đồ,
Bốn nghìn năm lẻ qui-mô vững-vàng ;
Ba kỳ một mối trị an,
Là nhờ công đức Cao-hoàng mở mang ;

Ngày nay con lũ châu dân,
Ở yên vui nghiệp bốn phương thuận hòa ;

Mừng thêm Pháp-Việt nhớt gia,
Giáp đường tiến-hóa gần xa thỏa tình ;

Giống nòi cần được văn-minh,
Suy trong khoa học vệ-sinh làm đầu ;
Tri-độc, đốc-độc đừng sau.
Gắ gìn thể-độc nhiệm mầu mấy nhiêu.

Đức nên tư cách gộ khuôn,
Ngày thơ chớ để tuồng-tuồng lắng xao ;

Trước là luyện tập thể nào,
Nết ăn, nết ở làm sao ra người :

Sau dẫn trọn đạo ở đời,
Cũng nhờ uốn nắn giữ-giàng thì đây ;
Hội Khai-trí mới sửa bày,
Lập vườn Âu-trí ra tay vun trồng ;

Mong cho chồi Lạc mầm Hồng,
Trở hoa Âu-Mỹ hương lồng nứt-nồng ;

Người góp của, kẻ giúp công,
Một nền giáo dục lợi chung đồng-bào ;

Cuộc đời tiến hóa phong trào,
Đua tài lẫn trí thấp cao thường lệ.

Nơi thành thị, chốn thôn quê ;
Ham bề trực lợi, quên bề dưỡng sinh
Vậy nên những đứa tuổi xanh,
Nếu đưa vào sở bảo-sanh giữ-gìn ;

Người nuôi trẻ dạy sẵn-sàng,
Chăm nom ăn nống sửa-sang tinh-thần ;

Trẻ con vốn sẵn đức lành,
Dễ hay thay đổi tự mình mà ra ;
Tập gần chẳng tập bóa xa,
Cho nề nếp nhẹ nhàng nên ba bề liền ;

Ăn ra vóc, học biết điều,
Một thiên dạy trẻ chẳng nhiều nông phu ;

Đem câu luân-lý giảng dìu,
Thảo ngay trọn vẹn mai sau nên người ;

Mẹ cha xem tựong đất trời.
Niềm ân cũ-dục biết đời nào quên ;

Phận làm con, phải báo đền,
Hết lòng cung phụng chớ nên trễ-tràng ;

Anh em là nghĩa đồng-đang.
Yêu thương có một, kính nhường bằng hai ;

Học hành nhờ được thành tài,
Cậm công kẻ dạy đem mài lấy thêm.

Vợ chồng lớn nhứt gia-đình
Gốc nguồn gây dựng nỗ sinh giống

Ý-kiến Lê-nguyên-Hồng
Là nguyên hồng đại tiếc đi

HÀI ĐÀM

Hà-đông khởi thấy, rồi các nơi khác mới bắt chước đến, sau Thống-sứ

Việc công phá Đình quang-Chiêu.
— M. Đình-quang-Chiêu, trí phủ ở

Giấy bạc giả. — Quan Dự-thẩm đã ký quyền cho sở Mật-thám xét

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (Từ microfilms của Đại học Cornell)

Biết thương, biết kính, biết chào, biết thưa;
Không nên nói khoét nói lừa,
Không nên bắt chước đãi đưa bề ngoài:
Tưởng chi ăn xổi ở thời,
Thực thà nấy mới là người khôn ngoan;
Mách cho biết nghĩa hợp đoàn,
Anh em cùng họ Hồng-bàng sinh ra;
Giấy vàng in một màu da,
Nỡ nào cách trở gần xa khác tình;
Bạn bè đùa bỡn với mình,
Có điều chi nữa, bất bình cũng thôi;
Đừng còn đánh xé kéo lôi,
Đừng còn hờn giận thành phôi-pha lòng;
Uống ăn chuộng sự sạch trong,
Chớ ham béo ngọt thường phòng lâu tiêu:
Áo quần chẳng vụ mĩ miều,
Lành thơm, rách sạch, mới nhiều người ưa;
Mỗi khi tránh nắng kiêng mưa.
Sợ xoàng tật bệnh ngăn ngừa trước hơn;
Tuy rằng nhờ có hội nhơn,
Thuốc thang săn sóc trong cơn nguy-nàn.
Nhưng mình phải hiểu kỹ-càng,
Hiểu rồi mới biết muôn ngàn ơn sâu.
Chúc cho hội được dài lâu,
Ngày thêm thịnh vượng về sau còn nhiều.

LVI

Ấu trĩ-viên, Ấu-trĩ-viên,
Văn minh gieo rắc khắp miền thôn trang.
Vun giồng nhờ có chủ-trương,
Quản bao công của rộng thương trẻ người.
Ăn có nơi, ở có nơi,
Có người dạy dỗ có người trông coi.
Trông coi, dạy dỗ bấn hoi,
Xem bằng cùng gốc cùng chồi sinh ra.
A ối a, a ối a,
May sao may vậy mừng là mừng thay.
Khen ai khéo đặt hội này,
Trí ngày một mở đức ngày một lên.
Chúc rằng hội chủ thịnh bền,
Mong rằng khôn nhớn chút đền ơn chăng.

Tin Trung-hoa

Ngày 29 Janvier 1923

Hương cảng đặc-điện

Tôn-tổng-thống đi chiếc tàu Đại-hữu-hoàn trở về Quảng-đông. Chỉ trong ngày 29 này có thể tới Hương-cảng được. Ôn-thụ-Đức phái hai chiếc tàu Hải-kỳ và Vĩnh-tường đi hoan-nghênh Tôn-tổng thống. Hà-nam đã tuyên-bố quân luật. Hùng Lược đã đầu hàng Hứa-sùng-Trí

Hộ-pháp nghị viện

Hộ pháp nghị-viện đã lục tục về phía nam, để định tổ chức một kỳ phi thường quốc-hội tại Quảng-châu.

Tòa Nội-các đã thành lập

Khi tòa Nội-các của Trương thiệu-Tăng đã thành lập rồi, thì ra ý chấn tác uy quyền của Bắc-kinh chánh-phủ, có phát biểu một đạo cáo-giới cấm các tỉnh không được chuyên cái mệnh lệnh dụng binh.

ngôn trước nhất hãy chế định hiến-pháp, rồi sau mới tuyển cử tổng-thống.

Ngày 30 Janvier 1923

Hương cảng đặc-điện

Bọn Ngụy-bang-Bình, Hồ-hán-Dân, Lý-phúc-Lâm, Lý-dịch-Tiên, Ôn-thụ-Đức, Dương-Mẫn và Châu-Lỗ cùng hội-nghị tại Giang-phường tư-lệnh-bộ, tranh biện cùng nhau, đều rút súng tay ra bắn trong ba giờ đồng hồ. Việc này nguyên bởi đại biểu của Điền-quế quân tuyên bá tội trạng Ngụy-bang-Bình xâm thực khoản hạng, yêu cầu đệ tam sư đoàn phải trước-giới. Bởi vậy quân đội của Ngụy bang-Bình căm tức lạ thường, bắn chết Lưu đạt-Khánh và Vương-hồng Du hai người. Ngụy-bang-Bình cũng bị thương bỏ trốn. Nghe đâu Hồ-hán-Dân cũng bị thương tại vai, Trần-Sách bị thương tại bụng, hai viên tư-lệnh-quan thuộc về Điền-quân cũng bị đạn mà chết. Các thuyền bè đi lại ở khoảng Hà-nam và Quảng châu đều bị đình trú. Hứa-sùng-Trí và Hồng-triệu-Lân đích thị đang ở trận địa Sơn-đầu. Điền-vũ Bình đã vào Huệ-châu Dương-khôn-Như hoan-nghênh. Hồ-hán-Dân đã đi chiếc tàu Lữ sơn Hoàn tới Hương-cảng. Cảnh-binh và đệ tam sư đoàn đều bị trước-giới. Cả thảy thu được hai nghìn cây súng.

Tôn-tổng-thống

Tôn tổng-thống lại tạm hoãn chưa về Quảng-châu.

Điền-Quế quân

Điền-quân và Quế-quân ở Tây giang cùng Thạch-long đều liên lập tại Quảng-châu.

Tin Ngụy-bang-bình

Nhật-bản lãnh sự điều đình về việc tranh cạnh vừa rồi. Ngụy-bang-Bình đã được tự-do.

Ngày 31 Janvier 1923

Hương cảng đặc điện

Ngụy-bang-Bình đã tới Hương-cảng Chu-chi-Trinh đem hơn một nghìn quân tiến đánh Hạc-sơn, Lý nhất-Ngạc đem quân ra chống cự. Thẩm hồng-Anh định dùng Lý-diện-Hán làm tỉnh trưởng.

Diêm-vụ thự-trưởng

Trương-thiệu-Tăng cho Trương anh-Hoa làm diêm-vụ thự-trưởng. Lưu-tư-Nguyên phản đối, bàn với Vương-khắc-Mẫn, Vương không muốn dự đến việc ấy.

Tin Ngô-bội-Phu

Ngô-bội-Phu đợi cho Hùng-bỉnh-Kỳ về tới Sơn-đông, bấy giờ sẽ trở về Bắc-kinh.

Tin Tôn trung-Sơn

Thái-đạt-Sinh đem thư của Trương-thiệu-Tăng sang Thượng-hải, để vào yết kiến Tôn-trung-Sơn thuật rõ ý-kiến Trương-thiệu-Tăng hi-vọng 3 việc và chủ trương 5 hạng.

Trực-Phụng hòa-nghị

Lê nguyên Hồng đã phái Vương-chiếm-Nguyên sang Phụng-thiên để bàn về việc Trực-Phụng hòa-nghị.

« của Yên-Sơn tiên-sinh có một đoạn « nói rằng: « Mừng thì 23 này có 3 « vợ chồng ông Táo.... vân .. vân... »

« Yên-Sơn tiên-sinh tưởng rằng cả « nước Nam-Việt chỉ có 3 chúng ta « thôi sao? Không phải thế đâu; « Thiên-đình sai chúng ta xuống hạ « giới giữ chức Táo quân này cứ mỗi « bọn trông nom một nhà, vậy thì « cái số thí dụ 3.600 cái mũ ấy chia « ra 3 600 Táo-quân cùng hưởng, nào « phải một ai?

« Ôi! năm nào bọn ta ai may mắn « gặp được nhà nào hay cúng cấp « thì vớ được bọn mũ kha khá nom « được! còn bọn nào sui quẩy bị « phải những nhà quá ư duy tân, có « khi quanh năm thường phải để « đầu trần!

« Gớm! thấy cái số 3 600 cái mũ « mà sướng! Chủ-nhân nên nhờ « Báo-quán cải-chính dùm cho đúng « sự thực. »

Tính ra mới biết rằng mình chiêm bao

Đinh-văn-Phụng

VIỆC HANOI

Giá bạc. — Kể từ ngày 8 Février này, giá bạc ở kho Nhà nước định là 7 f. 85

Tin tàu. — Tàu *Azay-Le-Rideau* tới Saigon ngày thứ sáu, 9 Février 1923, hồi 12 giờ trưa.

Thị-giá quốc-trái. — *Ngày 8 Février 1923* 3 %. 58.40 — 5 % 1915 1916 75 25 4 %. 1918 63. 85. — 5 %. 1920 89 65. — 6 %. 1920 89 40.

Tàu Cordillière chậm lại một ngày. — Tàu *Cordillière* đáng lẽ sáng hôm nay đã chạy về Pháp, nhưng lại hoãn đến ngày mai là thứ sáu.

Hội-đồng ủy-viên của thành phố. — Hội-đồng ủy-viên của thành phố chừng đến 25 Février thì họp tại tòa Đốc lý.

Cuộc diễn thuyết của hội Địa-dư. — Tối hôm qua hồi 10 giờ các viên hội Địa-dư, sau khi dự tiệc tại nhà xéc Tây, có mở một cuộc diễn thuyết Quan Công-sứ Delamarre tỉnh Hà-đông nói về việc cải-lương hương tục Thính-giả toàn là các viên trong hội Địa-dư cả. Trong các viên đến dự hội có quan Đốc học trường bác-cổ Finot quan nguyên Khâm-sứ Tissot, hai quan Nguyên-soái Delbecq và Petit demange, quan Đốc-học Mus trường Cao-đẳng Sư-phạm, quan bác sĩ Coppers, vân vân cùng các quí phu-nhân cả thảy chừng non ba-mươi vị. Thoạt tiên quan Delamarre nói về tục lệ cũ của các làng, những sự nhũng-lạm của kỳ hào, những mối tranh dành và kiện cáo là thế nào, rồi ngài nói đến việc cải lương bây giờ ích lợi ra làm sao. Công việc cải-lương ấy là do tỉnh mà làm lợi cho làng được nhiều việc, như dựng trường học, nhà hộ sinh, nhà hội-đồng, vân vân, có mấy làng nay đã lập được cả Ấu-trĩ-viên nữa.

Ngài nói rằng xem ngay như lính Annam trong khi chiến-tranh lúc mới cho sang tòng chinh bên Âu-châu thì ở đây dư-luận đã sợ bọn họ khi trở về lại đổi tâm tính đi chăng, thế mà ngài nghiệm ra rằng làng nào có người sang Tây trở về là có lợi cho làng dễ cải-lương tập tục hơn các làng khác, là vì những người lính ấy đã được mục kích những điều hay đem về mà truyền bá trong làng. Về điều ấy ngài có chứng dẫn mấy điều thí dụ.

Cái số làng cải lương được nhiều hay ít là bởi cái số thư-ký học tốt nghiệp ở trường thư-ký mà ra, hiện nay ở Hà-đông đã có trường rồi và các tỉnh cũng đã nhiều nơi bắt chước

Sau ngài nói rằng công việc cải-lương hương chính mà thành hiệu là nhờ bởi tấm lòng sốt sắng và quả quyết của quan Thống-sứ Monguillot vậy. Khi xong cuộc vừa quá 11 giờ, trước khi giải tán, quan Hội-trưởng hội Địa-dư có cảm ơn quan Delamarre đã diễn cho cử tọa am hiểu được đôi chút về tục-lệ các làng ở Bắc-kỳ.

Giấy bạc con sắp bãi bản — Quan Toàn-quyền đã hạ lệnh bãi bản giấy bạc con, 5 hào, 2 hào và 1 hào kể từ ngày 1er Août 1923 trở đi. Xin xem tờ chu-tri về việc ấy đăng ở trang thứ nhất.

Ngạch các quan cai-trị. — Quan cai-trị Gaudicelli ở tòa Chính-trị phủ Toàn-quyền nay mai sẽ vô Nam-kỳ lĩnh chức chủ tỉnh Bạc liêu.

Quan cai-trị Romanetti ở Pháp nghỉ mới sang thì sẽ đi lĩnh chức công-sứ Sơn-la.

Diêm bao mới lệ chỉ phải có 50 cái mà thôi. — Trong số báo ngày hôm 3 Février vừa rồi, có đăng rằng các bao diêm mới, lệ phải đủ 70 cái thì không đúng. Các bao diêm cũ to hơn thì mới đếm được 70, chứ các bao diêm mới bây giờ thu hình bé lại thì theo lệ chỉ phải có 50 cái mà thôi chứ không phải là 70 cái. Và tờ lai cảo của nha Thương-chính đăng báo ngày 1er Décembre 1922 cũng đã nói rằng các bao mới không được dưới số 50 cái. Vậy nay cải chính lại cho đúng.

Kính trình quý-khách biết rằng cửa hàng in chữ số 45 phố hàng Bồ của tôi, nay Ích-hữu-thư-xã đã giao giả cho tôi rồi, xin quý-khách đến chiếu cố cho như cũ, tôi xin làm hết sức để các ngài được bằng lòng, cảm ơn lắm

Nay kính trình.
LAY-VOUNE-HING
Imprimeur
45, Rue des Paniers, 45
HANOI

3534

cho tống giam quan phủ ấy vào Hỏa-lò Hanoi để cứu xét.

LẠI VỀ PHỐ CŨ

Bản-hiệu vì sự tu tạo nên tạm trú tại số nhà 17, phố hàng Giấy. Nay việc công tác đã thành, từ 1er Février này, bản-hiệu lại thuyên về ở phố Cầu-gỗ (Rue du Pont en Bois) số 8 và 88.

Các quý-khách có phiếu Quốc-trái muốn bán hay là có thư-tín giao thiệp với Bản-hiệu xin cứ viết về đấy kẻo lầm.

ĐÔNG-KHÊ, LÊ-ĐÌNH-CẢNH
86, 88, Rue du Pont en Bois, Hanoi
Cẩn-bạch

Hôm nay ông Táo lên chầu giời. — Giá không có mấy bác hàng mã bày la-liệt những mũ áo ông Công ở cửa hàng, giá không có mấy đứa trẻ con từ bảnh mắt sáng nay đã nheo nhéo hết phố nọ sang phố kia rao bán ngựa ông Táo thì có lẽ chúng ta cũng bỏ quên mất cái ngày thượng-lộ của ông Táo lên chầu giời hôm nay.

Năm nay ta chẳng hay ông Táo định lên *lập-bổ* với đức Ngọc-hoàng Thượng-đế những gì, nhưng trong khi tiễn đưa một chén quan-hà, tưởng bà con ta cũng nên nhắn nhủ dặn dò ông lần này lên giời nên yêu-cầu đức Ngọc-hoàng Thượng-đế một khoản là từ rầy trở đi xin ngài cho đặt đường *tê-lê-phôn* hay đường *vô-tuyến-điện* ở đất lên giời, để mỗi khi dân-gian ta có điều gì thiện ác thì ông tiện việc *lập bổ* ngay, kẻo cứ để mỗi năm đến tận 23 tháng chạp mới đi *lập-bổ* một lần thế này, thì e rằng tâu không xuể được, vì việc thiện chẳng nói, chứ mọi việc ác như lừa thầy phản bạn, như dối trên nạt dưới, như bất hiếu bất mục vân vân ở xã-hội ta ngày nay, tổng cộng lại một năm thì không biết đến bao nhiêu mà kể.

Ng. V. T.

HAY CHO XÃ-HỘI

Một phòng khám bệnh cho người nghèo khó của quan Đốc tơ Bi cơ-man (PIQUEMAL) tại phố hàng Bông, số nhà 178, 7 giờ rưỡi đến 9 giờ, chủ-nhật ngày lễ nghỉ.

Hỉ tín. — Bản-quán được tin mừng rằng đến ngày 25 này M. Trần-đình-Quang, 32, Avenue Général Bichot, sẽ làm lễ vu-quy cho lệnh-ái.

Bản quán có lời mừng cô dâu chú rể mới.

Trộm xe đạp. Một người lính khố đỏ thuộc đội công-binh ăn cắp hai cái xe đạp một cái của M. Perrin ở trường Cao-đẳng Nông-lâm và một cái của M. Bạch-v-Bang là mật-thám thì nay đã phải bắt giải về trại binh. Anh này chắc là bợm nhảy xe đạp lắm đây.

Việc rủi ro xe điện ở Cầu giấy. — Theo lệnh quan Biện-lý Hanoi sở Mật-thám đã cho xét về việc tên Lê-v-Trinh bị xe điện kẹp phải chân phải ở Cầu-giấy độ nọ.

[illegible]

CÓ ĐẤT MUỐN BÁN

Một khu đất tại bờ sông (Quai Clémenceau) ước độ 880 thước vuông, có cả xưởng bán hàng nữa.

Ai muốn mua xin hỏi tại số 8, phố hàng Bát cũ (Rue Vieilles des Tasses) Hanoi.

3533

Một cách kiếm ăn khả ố. — *Bản quán tiếp được mấy câu sau này, vậy cứ nguyên-văn đăng báo:*

Ký-giả ít lâu thường nghe câu chuyện nói đùa rằng ở Hà-thành có *tinh*, làm cho dật nảy mình, ngỡ là tinh ma, ngờ đâu lại là tinh sống. Con tinh này nó hãm hại bao nhiêu người, đến người tài-trí, anh hùng mà đã bị nó ám ảnh, chẳng khuynh gia bại-sản, cũng phải chịu nhiều điều khảm-khổ. Có người bị vợ cả, người thì bị đứa thù, nó đâm chém, đập đánh vỡ đầu, xé tai rách mặt thường ngày hằng nghe thấy, chẳng lúc nào là không nghe được câu ấy.

Ngày hôm nọ ký-giả đi qua phố kia gần phố cửa Đông, không biết kêu là phố gì, nghe tiếng đàn, ca, xướng hát, dừng chân đứng lại, nghe tiếng đàn, tiếng lý thật như là có người ở nơi tiên-cảnh giáng phàm.

Ký-giả hỏi những người đứng quanh vị nào giáng trần, thì có một người mách rằng: có một ả kia, người Trung-kỳ ra đây vẫn thường làm nghề đi ca lý kiếm ăn, không biết ả ấy người ra thế nào, mà đi với ai cũng tự xưng là giòng giõi quý phái mượn màu son phấn đánh lừa con đen, ả đã trải qua nhiều người tai mắt, nhưng chẳng chịu kết duyên cùng ai lâu dài; chỉ một vài hôm, nhất lâu là một vài tháng là cùng

Bây giờ nghe đâu có một ông cùng ả dan díu, chực lừa người bạn là người Khách nhân buôn bán ở vùng mấy tỉnh Trung-kỳ ra chơi Hà-thành, để người ấy thuê nhà cho ả ở, đến khi người Khách về thì ông nọ lại đến với ả mà thỏa chút tư-tình.

Ôi! ông nọ nghe đâu cũng là một ay buôn bán khá, sao lại nỡ làm cái ngón kiếm ăn về miền nguyệt-hoa mà đối đãi với bạn một cách vô lương-tâm như thế? cái ma sắc ấy biết đâu lại chẳng hại mình.

Ngán thay! Trò đời quỉ quái tinh ma, cách kiếm ăn thực diễn ra lắm trò khả ố.

T. v. B lai cảo

MỚI XUẤT BẢN SÁCH

LUẬN - NGỮ

Của ông cử DƯƠNG-BÁ-TRẠC *dịch*

Giá mỗi quyển: 0$20

Ai muốn mua hay là hỏi gì thì xin cứ viết thư cho ông quản-lý nhà in của bản quán là:

Monsieur BÙI-XUÂN-THẢNG
63, Rue du Coton, Hanoi

No 142 TRUYỆN

MƯỜI NĂM VỀ SAU

(Dix ans plus tard)

tức là truyện

(Ba-la-gia-luân Tử-tước)

Soạn-giả: ALEXANDRE DUMAS
Dịch-giả: PHẠM-QUỲNH-CẦM

Ông thầy dòng càng thấy sắp đến lúc vắng người, chỉ còn hai anh em đàm đạo với nhau thôi, thì càng lấy làm ngượng ngập, bèn nói:

— Thôi thế được! Bác cứ lại nhà.

Quốc-vinh hỏi:

— Đã trả công bác rồi đấy chứ?

Đa-ni-căng đáp:

— Thưa ngài. Mới trả một phần tiền trước.

— Hai mươi bích-tôn đây, bác cầm lấy mà lại nhà. Và chớ nên quên rằng bao giờ cũng phải bảo-thủ cái quyền lợi chân chính của nhà vua, cũng như lần này vậy; nghe chưa!

Đa-ni-căng bỏ tiền vào túi, cúi vái mà thưa rằng:

— Dạ. Bẩm ngài.

Từ trước đến giờ, Phúc-kê vẫn đứng yên, không hề nhúc nhích, khi người đó vừa ra khỏi thì Phúc-kê liền dấn bước tiến đến, đứng xen vào giữa Quốc-vinh và ông thầy dòng Hai người cùng há miệng ra chực nói.

Phúc-kê gạt đi mà bảo rằng:

— Thôi đừng vẫn quá nữa! Đừng có đổ vạ cho ai nữa. Ông thầy dòng ơi, thôi tôi van ông, xin ông đi đi cho, cho nó khuất mắt tôi đi, chừng nào tôi có cho mời, khi ấy sẽ hay... Cứ như tôi xem ra thì bây giờ ta cần phải nên tiềm tâm mặc mặc (1) lắm lắm mới được. Xin cả các ông. Đừng có trả thù vội, cái đó thì tôi cấm đấy.

Ông thầy dòng cãi nhẩn rằng:

— Chẳng có lệnh nào lại cấm được tôi báo thù một kẻ nó đã làm điếm nhục đến gia thanh nhà mình.

Phúc-kê quát lên rằng:

— Tôi đây tôi cấm được đấy. Nếu chú lập tâm làm một việc gì, không khẩn tuân như ý của tôi, thì hai giờ sau khi cái việc ấy tiết lộ ra, tôi sẽ tống cổ chú vào Ba-xi-đích. Chú rờ hồn đấy.

Giọng nói của Phúc-kê rất là nghiêm nghị, cứ nghe cũng đủ biết rằng không sao mà cưỡng lại được. Ông thầy dòng thẹn đỏ mặt, cúi đầu xuống.

Phúc-kê đưa mắt cho Quốc-vinh đi theo. Rồi khi đó Phúc-kê đã đi đến phòng giấy, thì chợt có tên tiểu-hiệu vào bẩm to lên rằng:

— Bẩm có Đạt-ta-nhan vũ-sĩ

Phúc-kê ngẫn ngợi, hỏi Quốc-vinh rằng:

— Ai vậy?

Quốc-vinh cũng một giọng ấy mà đáp rằng

— Một viên nguyên trung-úy ngự lâm của Hoàng-thượng

Phúc-kê cũng chẳng buồn nghĩ xem là ai, lại lững thững bước đi.

Khi ấy Quốc-vinh bèn nói:

— Thưa cụ lớn, xin cụ lớn đại xá cho, chúng tôi nghĩ ra rồi, anh chàng này đã từ chức rồi, chắc là đến để lĩnh cái khoản tiền hưu bổng chi đó.

Phúc-kê rằng:

— Xà! Sao lúc khác nó không đến?

— Bẩm cụ lớn. Vậy thì xin cụ lớn cho phép chúng tôi ra nói với hắn một đôi câu, thoái thác đi cho rồi. Vả lại đương cái tình thế của thầy trò ta lúc này, ta nên mua chuộc lấy con người ấy làm bạn thì hơn là lấy làm thù.

Phúc-kê nói:

— Anh muốn trả lời thế nào thì trả lời.

Ông thầy-dòng tức tối rội ngược lên, chẳng khác gì một bác thầy tu, rồi nói:

— Ơ! Trời ôi! Trả lời rằng không có tiền. Nhất là với những bác ngự-lâm.

Nhưng mà bác thầy-dòng ta chưa nói cái câu hớ hênh ấy buông lời, thì cái cửa trước kia vẫn khép, bấy giờ bỗng mở rộng ra, rồi thấy Đạt-ta-nhan ở ngoài ló vào, nói:

— Ơ! Phúc-kê tôn ông ơi. Tiền đâu mà cho những nhà ngự-lâm, tôi vốn đã biết thế. Bởi vậy nên tôi đến đây chính là đến để cho ngài từ chối, chứ có phải đến để lĩnh tiền đâu. Thôi được, cám ơn. Chào ngài, tôi xin lại nhà ông Côn-bê để lĩnh.

Đạt ta-nhan chào một cách nhanh nhẹn rồi đi ra.

Phúc-kê bảo Quốc vinh rằng:

— Quốc vinh, anh chạy theo mời va lại đây.

Quốc-vinh vâng lời, rồi theo Đạt ta-nhan xuống cầu thang.

Đạt-ta nhan nghe thấy có tiếng chân người đi đằng sau, bèn quay cổ lại thì trông thấy Quốc-vinh, liền nói:

— Chà chà! Dám thưa tôn ông, chứ cái kiểu cách của các ngài bên Hộ bộ này nó khó chịu quá. Tôi đây có lệnh Thánh-hoàng truyền cho được đến nhà quan Phúc kê đây mà lĩnh một món tiền, vậy mà họ tiếp đãi tôi chẳng khác gì như một đứa ăn mày đến xin hay là một thằng kẻ cắp đến để xoáy đồ vậy.

— Đạt-ta-nhan tôn ông ơi Nhưng tôn-ông đã đọc đến tên ông Côn-bê: Tôn ông đã nói rằng tôn ông đến nhà ông Côn-bê phải không?

— Tôi đến hẳn chứ, không những chỉ là đến để đòi ý báo đáp cho những người chực đốt nhà mà reo Côn-bê vạn tuế!

Quốc-vinh dỏng cả hai tai lên mà nghe, rồi hỏi:

— Ôi ôi! Tôn ông nói xa xôi đến những chuyện vừa mới xảy ra ở Ghe-vơ.

— Phải, chính vậy.

— Những việc vừa mới xảy ra đó, chẳng hay có việc chi can dự đến tôn ông chăng?

— Ủa! Ông lại hỏi tôi có việc chi can dự đến tôi, hay là không can dự đến tôi mà ông Côn-bê ông ấy dùng nhà tôi làm cái đống củi?

— Vậy ra nhà ông..... Cái nhà họ định đốt đó, chính là nhà ông đấy ư?

— Phải.

— Cái tửu-quán Chân dung Thánh-mẫu là của ông à?

— Tôi mới tậu được tám hôm nay.

— Ơ! Nhà võ-tướng anh-hùng đó chính là tôn-ông đây, chính là cái cây gươm dũng cảm đã đánh tan cả những kẻ định đem thiêu hai đứa tội-nhân?

— Quốc vinh tôn ông ơi. Tôn ông thử dịch-địa như tôi. Tôi là một nhà võ-tướng lại là một người hộ chủ. Đã là một nhà võ-tướng, thì cái bổn phận của mình phải bắt người ta tuân hành mệnh lệnh của nhà vua. Đã là một người hộ-chủ, thì cái quyền lợi của mình là phải giữ sao cho người ta đừng đốt đến nhà mình. Vậy nên sở dĩ tôi bắt Lý-đôn cùng Đơ-mơ-ri mà giao lại cho quân lính của triều-đình, chẳng qua là vừa quyền lợi vừa bổn phận bắt buộc tôi phải làm như vậy.

— Vậy ra chính ông đã ném một người qua cửa sổ đó?

Đạt-ta-nhan khiêm nhường mà đáp rằng:

— Thưa chính tôi.

— Chính ông đã giết Miên-vinh đó?

(1) Im hơi lặng tiếng mà cẩn thận giữ gìn.

Cải chính

Tiểu-thuyết « Mười năm về sau » ra ngày 5 Février số báo 1765 thợ xắp chữ có sắp lầm nhiều chỗ, vậy xin cải chính lại cho đúng.

Cột thứ ba, dòng thứ 21, « vừa nói » sắp lầm ra « rửa nói ».

Cột thứ tư, dòng thứ 22, « liền đi tới một cái cửa sổ trông ra sân » xếp lầm ra « thì ló ra một cái cửa sổ rông ra sân ».

Ai có giấy quốc-trái bất cứ năm nào, hay giấy trái-phiếu riêng của các hội Công-thương mà nay muốn bán thì xin đem lại hiệu Đức-long,

VIỆC BẮC-KỲ

dạy trẻ phí tổn bao nhiêu cũng không quản. Vậy những trẻ trong làng được học tập ít lâu Được một năm, hai thầy giáo đều về Hanoi học, trẻ trong làng

Sổ quyên cho Hội Việt Nam Thanh-niên

Cuộc thi vẽ kiểu nhà Hội quán

XIN XEM CHO KỸ

Quà tết của hiệu Bào-chế Montès

Nhân dịp tết Nguyên-đán gần đây, Bào-chế đình hiệu các ngài chút quà có ích là HẠ GIÁ RƯỢU BỔ-DÀ-MI TỨU — TONIQUE TONKINOIS xuống mỗi chai 0$25 (hai hào rưỡi), chỉ tính có 2$500 (thời đồng) thôi!

Kể từ ngày 15 cho đến hết ngày 30 tháng chạp ta thì mỗi hạn (từ 31 Janvier au 15 Février 1923).

Hiệu này chế MONTÈS, 54, phố Paul Bert, Hanoi.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM
(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bán-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bán-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài từ rạ những tiền đổi chỗ ở, xin thì bán-quán không nhận (an gì trả bằng con-niêm cả.

báo giờm cho bằng được như ý các ngài.

ĐỨC-LONG-HIỆU
cẩn-bạch.

2 Xin quan Thống sứ đặt một trường dệ nhị cấp.

3 Học sinh vào trường vẫn phải thi như cũ, song bỏ bài thi vẽ đi.

Hội-đồng lại định rằng một phần ba cái số học-trò trong trường thi để đánh cho con cái những thợ thuyền, và học sinh lại phải làm giấy cam đoan từng sự với Nhà-nước trong 8 năm, hằng không thì sẽ phải hoàn lại cái số tiền ăn học của Nhà-trường đã cấp cho.

VIỆT-TRÌ

Ngày 6-10. — Chiều giờ sáng hôm mồng 6 tây, có một cái xe ô-tô, có một người Pháp ngồi cùng người bồi và người tài-xế ở Tuyên-quang về, đi qua cầu Việt-trì được vài trăm thước tây, đụng phải một người đàn bà tên là Cuỗ quán tại làng Việt-trì. Ông chủ xe cho không người ấy bỏ vào xe chở lại nhà thương ở Việt-trì được một lúc thì chết. Người đàn bà này gần chồng nhà nghèo, có mấy người con còn dại cả.

PHÚ-THỌ

Sắp mở trường học. — Làng Kinh-kệ mấy năm nước không bao giờ là khỏi kiệt, cảo, chỉ vì hơn kém nhau miếng xôi, miếng thịt, tranh đành nhau chiếm trên chỗ ấu dưới, thành ra đến 3, 4 năm trời không mấy lúc là khỏi đưa nhau đến cửa quan. Có nhà cũng vì cái hại: « quan thì xa nha thì gần » mà đến nỗi gia-tài khánh kiệt, nghĩ lại thực đáng thương thay! May các nhà bây giờ mới tỉnh giấc chiêm bao. Trước kia phần đông nhân rất kích liệt, nay đã hòa hợp với nhau để trù tính các việc công-ích trong dân, thật là đáng mừng thay! Kể từ ngày trong ngoài hòa thuận, trong làng kể nói có người nghe, thật đã cải-lương được bao nhiêu là điều công-ích. Song còn một điều rất cần bổ, hiện nay các cụ đang lo liệu, chưa biết kết quả ra làm sao. Ấy là sự mở trường học.

Nguyên làng Kinh-kệ xưa nay vẫn là một làng nhiệt-thành về việc học. Ngày trước nho học trong làng rất thịnh hành. Từ ngày có phong trào mới, nho học suy đồi, tây học mở rộng, các nhà có con cũng cho con theo đòi tây học mong cho kịp thời. Vì vậy tây học trong làng cũng thịnh như nho học ngày trước. Trong làng học-trò đậu sơ đẳng tối-nghiệp rất nhiều. Tuy vậy, trong làng vẫn chưa mở được trường học, các nhà có con vẫn phải cho đi học các tỉnh xa, như thế thì phiền phí quá, chỉ có những nhà giàu mới cho con đi học được, còn con nhà nghèo, dẫu có tư chất thông-minh cũng phải bỏ tay mà chịu dốt. Mấy năm trước, có mấy nhà nhiệt thành đón thầy về cho trẻ trong làng học tập. Đón được hai thầy có bằng sơ-học cả, về lớp trường lại đình để

MỚI XUẤT BẢN :

MAI-NƯƠNG LỆ-CỐT

(MANON LESCAUT)

Soạn-giả : L'ABBÉ PRÉVOST
Dịch-giả : NGUYỄN-VĂN-VĨNH

In bằng chữ mới, giấy tốt, dày 290 trang

Giá bán, mỗi quyển . . . . . **0$50**
Tiền cước, mỗi quyển **0.14**

Ngại nào mua, xin gửi thư và măng-đa cho bản-quán

詞祝新最之年亥癸

(MỘT CÂU CHÚC TẾT RẤT MỚI)

Thọ, khang, phú, quí đủ rồi,
Nay mừng đông-đúc giống-nòi nhà ta.
Trai như Hoàng-phủ Thiếu-hoa.
Trước là ích quốc, sau là lợi dân.
Gái thì như Mạnh-lệ-Quân,
Tiết-trinh một dạ, kinh-luân gồm tài.
Tái-sinh-duyên (1) *thứ đọc chơi,*
Trung-hiếu-tiết-nghĩa làm bài học hay.
... Năm mới lấy may.

3505

(1) Bộ tiểu-thuyết « TÁI-SINH-DUYÊN » này có nhiều tranh vẽ, đang đến giáp sẽ có sách bán. Ngài nào muốn mua nên viết thư ngay cho ông Nguyễn-đỗ-Mục, Trung-Bắc Tân-Văn, Hanoi.

Đền, Đào Cao, Ng-Nhị, Tạ-Hoạt, Hoàng-Sán, Trần-Mai, Tạ-Quỳnh, Ng-Trinh, Tạ-Gạo, Hà-Tá, Vũ-Hàm, Ng Long, Nguyễn-Trí, Ngu ồ, Xuân, Ng-Quyền, Lê-Lễ, Lê-Mai Đặng Cấp, Trần-Sự, Ng-Liêu, Trần-Vy, Trần-Phẩm, Trần-Viết, Đỗ Đa, Trương-Khoát, Ng-Nghiêm, Lê-Trịnh 13 p. 50 ; cộng 13 p 50.

Tổng Nhật-chiêu : MM. Ng-phương-Thảo, Ng-v-Đàm, Bạch-v-Đẹp, Bạch-hữu-Phúc, Ng-v-Hà, vv. ; Đặng-v-Huệ, Cao-văn-Tích, Ng-văn-Chương, Trần-v-Hoan, Đào-v-Hoành, Phùng-v-Tăng, Ng-v-Tích Văn-doanh-Nhã, Ngô-v-Trọng, Ng-v-Thuyết 5 p. 50 ; Ng-quang-Thông 0 p 20 ; cộng 10 p 70 ; Số tiền quyên tỉnh Vĩnh-yên . . . . . 3-7 p 00 ;

Tổng cộng số tiền những số quyên trên này là : 1.237 p 25 ;
Số tiền quyên về những số trước là : 4.187 p.00 ;
Tổng cộng : 2.424 p.25 ;

VIỆC KINH-ĐÔ

Ông lão chết cháy. — Ở làng Nam-phố có ông già khá vô-số mà tự hại lấy mình một cách rất lạ. vì thế mà lắm người bảo rằng ma bắt, lại có kẻ cho rằng vì đất-cỏ-lề cho nên mới sinh ra sự quái-dị chưa từng nghe.

Số là ông lão ấy ở nhà với con cái vẫn bình thường chẳng có đau ốm bệnh tật gì, mà con cháu cùng phụng ông cũng có hiếu thảo. Chẳng biết vì sao mà một hôm ông đi ra sau vườn, tìm nơi kín ngồi xuống rồi lấy điếm đốt áo quần ông lên, khi cháy thì con cháu không biết, chỉ có nhà láng giềng trông thấy lửa đỏ mới lo lên rồi mới biết là ông bị thiêu! Nghe đâu áo quần ông ấy tẩm dầu nhiều lắm cho nên cháy phạm đến tạng phủ mà cứu không kịp, đem lên nhà thương được một hồi thì chết!

Sự chết ấy chẳng biết là vì cớ gì mà lắm người bảo rằng ma bắt, bọ nói rằng nguyên trước ở vườn ấy cũng có một người vì nhà cháy ra không kịp mà phải chết thiêu, cho nên nay vì cái lẽ thời ấy mà ông lão này phải nỗi theo cái nghiệp ấy. Sự ấy rất buồn hoặc chẳng ai tin được.

Sinh viên đường. — Trưa hôm 28 Janvier ở đường Paul Bert có một người đàn bà cùng với chồng đi đến nhà thương xin vào để khi mới đến đó thì sinh con ra giữa đường.

Hai vợ chồng người ấy xem bộ nghèo cực lắm, cho nên lắm người trông thấy mà động lòng thương, cho tiền bạc cũng khá, có thể đủ tiền dùng được trong mấy hôm ở nhà thương.

Liền khi đó người đàn bà ấy bồng con mà đi từ đó đến nhà thương, chớ thuê xe thời không xe nào chịu kéo cả. Lắm người trông thấy tình trạng ấy mà phàn nàn cho những kẻ có chức dịch ở trong thành phố trông thấy thế mà rõ để tự nhiên những sự hoạn nạn thời lành xa, nghe có đâm nào có mời chưa chua thì bảo tôi ra nuôi thầy mặt

PHÒNG - THĂM - BỆNH

CỦA QUAN
Y-khoa Bác-sĩ MAURICE LOUBET
Thương-hạng đại-biểu Hãng Bảo-đảm hội-chủ Nguyên chuyên về ngoại khoa tại bệnh viện Tunis, Fes, Rabat, Casablanca Port Saïd Alexandrie Suez
Người bệnh, đàn-bà, chữa mắt và các thứ bệnh lậu bệnh giang mai
Giờ khám bệnh : Buổi sáng 7 giờ đến 8 giờ — chiều 14 — đến 17 —
KHÁM BỆNH : Giá 3 đồng một lần
XIN GIẤY LÀM-CHỨNG : Giá 1$00
Phòng thăm bệnh tại ĐƯỜNG GIA-LONG, 32.
giấy nói số 236

3018.

CYCLISTES!

Voulez vous une machine Robuste
Légère
Elégante
Garantie?

La bicyclette J. B. LOUVET, entièrement soudée à l'autogène. Roulements rectifiés, vous offre tous ces avantages.

EN VENTE CHEZ :
ANSELIN & Cie
Avenue Paul Doumer,
HAIPHONG
NGUYỄN-HỮU-THĂNG & ĐỖ-ĐÌNH-ĐẠT
45, Bd Boudart de Lagrée,
HANOI

祥和裕
YU-WO-TSEONG

Grands magasins de soieries
VENTE EN GROS
48, Rue des Cantonnais, 48
Hanoi (Tonkin)
TÉLÉPHONE N° 266

Có nhiều các quí khách xa tỉnh nếu thơ về hỏi lấy échantillons có bắt mua hàng tôi Tây bán hiệu xin trình để các ngài biết rằng : hàng bản hiệu chuyên chế các thứ hàng lĩnh như thế : Gấm, nhiễu, đoạn, thượng hải và các thứ kẻ chỉ, v.v. : có bán các thứ hàng Bắc kỳ như là : the, xuyến, lĩnh, lượt, băng, quế, v. v. : và các thứ hàng Saigon như là : Xuyến, lĩnh, trơn, cẩm chân, lương, v.v. : Những hàng này nếu hiệu bán buôn cả, ông bé nào buôn về để bán lại, bước mua hiệu sẽ đúng thì bản hiệu mới bán, chớ không bán lẻ từng đo, từng miếng, từng thước mà không có échantillons mẫu cả. Qui khách ai có lòng lọ về thì gửi thư hỏi giá hàng, bản hiệu sẽ gửi échantillons khắt giá các thứ hàng để gửi bán cho các ngài có mua để mà gửi thư mua.

Có nhiều hiệu khác mua nhiều của bản-hiệu đem về lại gửi giấy hiệu khác nữa, làm cho giảm giá trị nhiều của bản hiệu đi. Vậy ngài nào mua nhiều nên chú ý xem ở đâu gửi cho sau nữa, bản hiệu không ép ai nhiều chánh hiệu, cần nhắc coi giấy gửi là người thì không lỗ rồi.

Hay một số nhiều các thứ hàng sáu mới sang, đẹp lắm, tôi làm mà giá tính rất phải chăng : như là : các thứ nhiễu tân nguyên tơ hạ các mới, các thứ nhiễu to gọi ngũ hiệu các mới và các thứ hạ sản gọi trọng « Dụ-Hoa Trường » của thứ hạ sản « Dụ-Hương » vân là bản hiệu đã các mới. Xin các qui hiệu các hạch sẽ các qui khách quang cố.

Bài cáo-bạch
YU WO TSEONG

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin cảm ơn ngài mua báo khi có việc gì viết thư đến hỏi bản-quán, thì cho biết cả số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quản lý, để cho người làm để tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay lý tên vẫn tắt, hoặc thôn quê, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Giải nhì. . . . . 20 p.

Các nhà danh-họa ai có lòng hảo-tâm muốn vẽ giúm hội xin mới đến :
HAIPHONG ông thư-ký Nguyễn-Đức-Hân số 80 phố Cầu đất.
HANOI ông hội trưởng Hội Chánh Nghị-hạng Hội Grands Magasins à Réunis Hanoi.
NAM-ĐỊNH : ông phó Hội-trưởng Trần-hữu-Phương, Thư-ký Nhà máy rượu.
BONGAT : ông Hội-trưởng Nguyễn-công-Trực Thư-ký số Than.
VIỆT-TRÌ : ông Hội trưởng Nguyễn-tiến-Long, Chef Yunnan,
ĐƯỜNG-BÌ : ông Hội trưởng Vũ bá-Lượng số Nhà Than.
THANH-HÓA : ông Hội-trưởng Trần-thiện-Kế, số Rượu,
LAO-KAY : ông Ủy-viên Nguyễn-văn-Ênh, chef gare Lahaïl,
HẢI DƯƠNG : ông Ủy-viên Tạ-đình-Thận, Nhà máy Rượu,
NGHỆ-AN : ông Ủy-viên Đào-đình-Phanh, hiện Đào Phong Dương
TOURANE : ông Ủy-viên Ưng-Bửu, số Fiard et Cie,
SAIGON : ông Ủy-viên Ng-văn-Thương, Chủ-nhiệm Nam-kỳ khuếch-tế báo.
LỤC NAM : ông Ủy-viên Trần-khắc-Chấn, Đốc điền Cao-su.

Để xem kiểu dát và ý-kiến của hội đã tâm phác. Hạn trong hai tháng cho đến ngày 15 Mars 1923 là cùng. Ai vẽ xong xin gửi thẳng về chi hội Haiphong. Ngày chấm kiểu sẽ định sau, và sẽ đăng báo.

Công-thương Đồng-Ngiệp hội
(Chi Haiphong)

3521

CỬA HÀNG
GUIONEAUD FRÈRES
BORDEAUX — HANOI — HAIPHONG

RƯỢU VANG — RƯỢU MÙI — ĐỒ HỘP THỰC-PHẨM ĐỦ THỨ

Hiệu buôn bán đứng đắn thật-thà — Hiệu mở ra ở xứ Bắc kỳ từ năm 1890

Có lời bá cáo cùng bạn hàng bản-quốc biết rằng : nhân dịp tết ANNAM bản-hiệu có sang những thứ rượu vang uống thư-ng thật tốt, rượu vang quý thượng hạng, rượu champ-banh rất ngon, rượu mùi đủ các thứ rất quý, cùng kẹo chocolat với mứt làm bằng các thứ quả — bán giá hạ hơn tất cả các nơi khác.

Vì giá đã tính hạ rồi nên bạn hàng đến mua không bớt nữa. Mà bản hiệu đoan rằng các thứ hàng bản hiệu bán là thực hiệu cả.

Xin Bạn-hàng có lòng yêu đến mua thử về nếm xem với khảo giá luôn thể ! !

3052

Còn rẻ hơn đi xe ngựa nhiều!

Đường No Sâm, Nachom-Cao bằng bây giờ ngày nào cũng có ô-tô chở khách và hàng hóa. Ô Na chạm lên Cao-bằng có đăng ký giờ sang những ngày nào (tính theo ngày tây)
Ở Cao-bằng về Na-cham cũng ở giờ sang những ngày lẻ (ngày 1, 3 ngày).
Ô tô chạy đã để đi đón Na-cham theo hợp đồng xe lửa về Langson.
Giá tiền chở : Ô tô bị khách hành từ Na-cham đi Thất-khê có 1 đồng bạc !
— Thất-khê đi Đông-khê 1 đồng !
— Đông-khê đi Cao-bằng 4 đồng !

Đi xuất từ Na-cham đến Cao-bằng 6 cây, Hàng hóa chở lỗ, ô-tô tính có năm xe một cân lấy đi suốt từ Na-cham đến Cao-bằng chỉ hết có 6 ngày, chỉ bằng xe bò có hai xe rưỡi. Thất-khê không phải gần bằng, rẻ hơn.

Qui khách muốn đi ô-tô, cách hàng hóa ô-tô hoặc hàng xe bò thì chẳng còn đâu rẻ hơn chúng tôi là

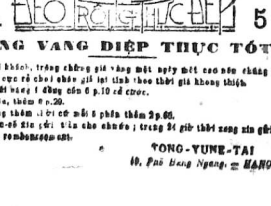
Ngô-tiến-Cảnh ở Na-cham, hay là Ngô-tiến-Cảnh công-ty ở Cao-bằng.

Giá cước có rẻ là bởi vì công-ty ấy có muốn nhiều xe ô tô mới nguyên, xe to rộng rãi, số đi xe sau bánh to 28 lăm bo, đi đường rừng vào êm như mua mà chẳng còn nghỉ ngợi hỏng máy ở giữa đường.

NGÔ-TIẾN-CẢNH et Cie
Transits, transports automobiles et charrettes entre Na-cham, Thất-khê, Đông-khê, Cao-bằng et Nguyên-bình et Vice-versa.

3533

Giá bán
6$10
cả cước.

Chơi chán giả lại được
5$40

BANG VÀNG DIỆP THỰC TỐT

Thực ra qui khách, trong chừng giờ vàng một ngày tết cao nhu chẳng tôi chỉ thử chẳng nay giá bán cực rẻ chơi nhân giờ lại tính theo thời giá không thiệt.
Giá bán mỗi cái vàng 1 đồng cân 6 p.10 cả cước.
Muốn bán buôn, thêm 6 p.20.
Muốn bảo vàng thêm thì cứ mỗi 5 phần thêm 2p.00.
Các ngài chiếu-cố lúc gấp ; trong 24 giờ thời xong xin gửi luôn ngay, bằng gửi đoàn tử remboursement.

TONG-YUNE-TAI
40, Phố Hàng Ngang, — HANOI

2054

Bản-hiệu chuyên môn về nghề đóng đồ gỗ đã lâu nay vẫn có tiếng đóng thực tốt và có nhiều thợ khéo, kiểu mẫu rất thanh-nhã dễ coi, kiểu mẫu lối Tây, lối Ta, lối Tàu, lối Nhật, lối Hòa-lan; sản-

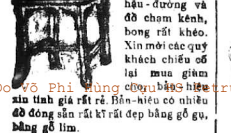

NAM-HƯNG-THÀNH
18, Rue des Caisses, 18
(Phố Hàng-Hòm)
HANOI

Kính trình các quý-khách biết cho rằng : Bản-hiệu

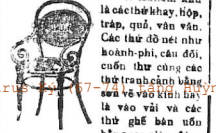
Dịp tết ta tới nơi này
NÊN BẾN
Hiệu MAZOYER & Cie
Số 98, Phố hàng Thông, HANOI
(Ngang cấp tới quán hội Khai-Trí-Tiến-Đức)
Hiệu ấy có bán những thứ :

Do Võ Phi Hùng cung cấp - https://sites.google.com/site/kimvankieu/ - Kim Vân Kiều Trọn Bộ 1907 - Kiều Huỳnh Chiêu Đẳng Chú - Kho Sách Xưa Quán Ven Đô (Ngô Vương Cornell)

hậu-đường và đồ chạm kénh, bong rất khéo. Xin mới các quý khách chiếu cố lại mua giùm xin tính giá rất rẻ. Bản-hiệu có nhiều đồ đóng sẵn rất kĩ rất đẹp bằng gỗ gụ, bằng gỗ lim.

LƯU-BÁ-VI dit VĨNH-XƯƠNG
PROPRIÉTAIRE
35, Rue Fellonneau, Hanoi
Téléphone N° 218

là các thứ khay, hộp, trắp, quả, vân vân. Các thứ đồ nét như hoành-phi, câu đối, cuốn thư cũng các thứ tranh cảnh bằng sơn và vẽ vào kính hay là vào vải và các thứ ghế bàn uốn bằng song làm đúng kiểu chắc chắn, cẩn-thận sơn bền mùi trông rất nhã.

Bản-hiệu bán buôn và bán lẻ; Lại có hận đủ các thứ hàng Saigon hạng tốt, hạ giá hơn các nơi.

Các quý-khách ở xa muốn mua, gửi giấy về bản-hiệu xin tính giá phải chăng và gửi hàng theo cách lĩnh hóa giao ngân. (Contre remboursement)

Xin các quý khách chiếu cố.

2037

LỆ MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo khỏi lầm rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các tiệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho bổ không có giấy gửi theo giấy mua thì hãn-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ tuần báo mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

Rượu vang – Rượu sâm-banh – Nước hoa – Sà-phòng, vân vân.

GIÁ BÁN CỰC HẠ

Quý-khách mua hàng, ngài nào cắt mảnh báo-bạch này mang lại, bản-hiệu xin tính giảm giá 5 phần.

3649

Nhà Bán-đồ « TẤM-TẮM »
Hà-nội, ở phố hàng Trống
Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Hàng mới – Giá cực rẻ!

Bản-hiệu vừa nhận được nhiều thứ satin, faille, cachemire, kim-ngân-đoan, đạ Mông-tự cũng nhiều thứ vóc nhiều thật tốt mà bán giá cực rẻ để chiêu hàng. Vậy ngài nào muốn đồng thứ gì xin mới lại mua ngay kẻo hết hàng đẹp.

Các thứ laine may complets và parcsemus, imperméable soie để may áo đi mưa, có nhiều mùi rất nhã, xin các ngài chiếu-cố cho.

Kính cáo
NAM-THỊNH, Tailleur
SOIERIES NOUVEAUTÉS
6, Rue des Cantonnais, Hanoi

PHAN-ĐỨC-THÀNH
HANOI – 9, Rue des Cantonnais 9 – HANOI
GRANDS ARRIVAGES
Soieries Chinoise, Française, Tonkinoise et diverses étoffes
GROS & DÉTAIL
Lại có may quần áo ta và quần áo tây đủ các lối
Bản-hiệu lại có bán đồng diệp Tích Thiện-Lương bịnh hiệu nữa.

華 PAO-VA 寶
28, Phố Hàng Hồ. Hanoi
新入廿牌門前浦行內河東雲

Chúng tôi có lời kính trình các quí-khách biết rằng chủ trương của chúng tôi là để chiêu khách, cho nên không những là bán giá thật rẻ, lại còn càng ngày càng thêm hàng lên cho đủ mọi thứ, không kể những đồ vàng bạc thường dùng, chúng tôi lại có buôn ở bên Hồng-kông và Shanghai những đồ trâu châu, hà phách, ngọc thạch, nói tóm lại là đủ các thứ thứ thức rất quí, lối cổ, lối kim mà ngày nay ở cõi Việt-Đông dùng quen. Chúng tôi lại có bán cả mọi thứ đồ sứ Giang-tây như là lọ, bát, từ bình hằng sứ, vân vân.

Cũng kỳ tàu vừa rồi, bản-hiệu lại mới thỉnh thêm được giám ba tay thợ khéo ở bên Tàu sang, nào là thợ kim-hoàn, nào là thợ chữa các thứ đồng-hồ. — Xin các qui-khách chiếu-cố cho thời chúng tôi lấy làm cảm ơn lắm. Các ngài đến xem, chúng tôi cũng xin nghênh tiếp một cách rất lịch-sự.

PAO-VA

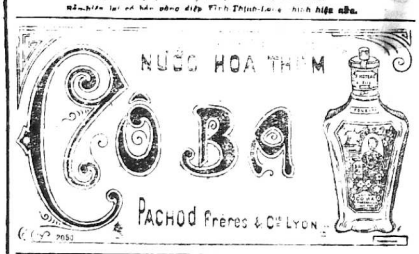
2032 *Bijoutier, n° 28, Rue des Paniers, Hanoi.*

Kính-cáo các ngài duyệt-báo

Bản-hiệu đã [illegible] đồ nữ trang bằng vàng, bạc, thật đúng toàn những thợ khéo để làm các thứ cẩn nhẫn riêng của các Ngài. Bán các thứ ngọc ngà, các châu đeo làm mắt nhân và vòng. Mới sang nhiều kiểu đồng hồ treo đỉ, bao thêm điện cầm đeo tay, bỏ túi ở các tường tốt bên Âu Mỹ. Chữa đồng hồ rất cẩn thận mà lại có giấy bảo đoan chắc chắn. Có các thứ kính vẽ sinh, cặp thì và kính giả đủ các kiểu mới. Bán buôn các hàng thuốc lào đi khắp mọi nơi thuốc đi đêm đượng, khói không mở lại không sáo. Hàng bán xới gia, bước bán thật thà gửi đi cho thân cận. Quy khách chiếu cố xin viết thơ về

LY-SENG-BAO
42, Phố Hàng bồ. Hanoi.

2052

Thuốc lở châu-phách-tán

Thuốc lở nhiều phèn này, rất thơm sạch mát mà chóng khỏi, bất cứ trẻ con người lớn, lâu ơ phải lở sẩn quảng xác xương nhỉ chảm sem khoét, thêm lâm ăn tai, thối tai. Các chứng lở ngứa ngoài da, bôi đâu khỏi cả, lọ nhỏ giá 0 $ 50, lọ nhỏ giá 0 $ 10, mua buôn nhiều có trừ hoa hồng. Thuốc này về thuốc cao rằng, thuốc đan bụng kinh niên, thuốc bảo thận hoàn, đều là bản-hiệu mới thỉnh chế ra cả, mà kỳ lôi-chộc Hanoi vừa rồi bán được các thuốc kỳ rất nhiều, các hàng tạp-hóa và các hàng bảo chế các tỉnh hiệu đi nhiều nơi mua buôn để bán lẻ. Các nơi đã ăn-định có bán hộ như sau này: hiệu *Mạc-Đình-Tư*, 136, phố hàng Bông, tức bản bán lẻ, 63, phố hàng Bông, hiệu *Sinh-Học Đường* 83, hàng Bông, nhà in *Đông-tinh Ấn-quán* 82, hàng Gai, nhà in *Thực-Nghiệp Ấn-quán*, 43, phố Hà Kèo-kiêm, hiệu *Đồng-Hưng-Viễn* bán các-tên và hiệu *Vĩnh-Hợp-hanh*, hiệu *Hạnh-Hoa-Đường* bán bào chế hàng Buồm, hiệu *Vạn-Xuân* chụp ảnh, 12 hàng Bồ, hiệu *Vạn Xuân-Đường* tức 13 hàng Trống, hiệu *Trần-Lợi*, 11, phố Cửa nhà thờ, hiệu *Cửu Long*, 18, phố Tiền-tsin, hiệu *Vĩnh-Lợi-Vinh*, 69, hàng Bồ, hiệu *Quảng-Lợi* 23 và hiệu *Bảo Hợp*, 27, phố Cây nhãn cả, hiệu *Vĩnh-Long*, 27, Bà-trưng, hiệu *Phương-Bình*, 100 Cầu gỗ, hiệu *Phạm-xuân-Trang*, 62, hàng Bạc, hiệu *Hưng-Long*, 37 hàng Bát đàn, hiệu *Hạnh-Nhân-Đường*, 61, và hiệu *Hưng-Thường* 51 Phúc-kiến, Hanoi, hiệu *Hợp-Hưng-Long*, 23, phố khách Haiphong, hiệu *Hoa-Sinh-Đường* 167 phố Khách và hiệu *Quảng-Lợi-Ích* 38, hàng Song Nam-định, hiệu *Vạn An* phố Tiền tsin tỉnh Yên bay, hiệu *Quảng-Thường* phố Việt lợi tỉnh Yên-bái, hiệu *Đức-Phương*, 106, phố Đông-thị Hải-dương, hiệu *Phúc-Hưng* bán tạp hóa Phủ-yên, hiệu *Xuyên-hi* số may số tỉnh Yên-sơn, hiệu *Sơn-Chương*, 41 Wing lok Hong kong. Các nơi kể trên có bán hộ cả thuốc thấp rẻ cho người và cho thuốc cần dùng khắp nơi, đều công hiệu cả. Xin các qui-khách chiếu cố.

Bản-hiệu **VẠN XUÂN-ĐƯỜNG**
55 bis, phố Tiền-an, tỉnh Bắc-ninh (Tonkin)
Chữa bệnh

Nhân dịp tết Nguyên-đán An-nam này

TRONG VÒNG CẢ THÁNG FÉVRIER

Các ngài nên nhớ cho rằng:

Hiện nay tại Hiệu Bào-chế CHASSAGNE

59, phố Paul-Bert (trước cửa hiệu đó đã trang sáng)

đã bắt đầu tặng các quí-khách mua hàng từ 2$00 trở lên mà trả tiền ngay:

Hoặc 1 lọ EAU DE COLOGNE thường thường hạng
Hoặc 1 chai VIN TONIQUE RECONSTITUANT số 33,500

興同梁

Kính trình để các qui-khách biết cho rằng: bản-hiệu chúng tôi vẫn chuyên cần về nghề kim-hoàn này, đã ngoài hai mươi năm sự nghề làm mỗi ngày càng tinh xảo thêm ra, lại nhờ sắc-chỉ cho kiểu vòng, nhẫn, hoa-tai, khuy-áo, dây đeo cổ, quả-tim, vân vân, trông rất là thanh nhã, theo hợp thời thế của qui khách tiện dùng, nhân dịp sắp ngày tết Cả đến nơi, bản-hiệu mới mượn được mấy tay thợ rất khéo ở Hongkong sang và mới có sang các thứ mặt kim-cương, chân chân, ngọc-thạch, ngọc lợn, kim sa, hà phách san-hô, mã-não, và một ngũ sắc vân nữa, đủ cả các thứ, và mới có sang nhiều kiểu vòng, kiểu nhẫn mới ở đó ra, trông rất là ngoạn mục

Xin mời các qui khách cứ bộ lại xem, đã mua hay không bản hiệu lấy làm cảm có người đi thừa tiếp các qui-khách, rất là trọng-thể.

LƯƠNG-TRONG-HING
Bijoutier
61, Rue de la Soie, 61,
(Conkl) HANOI

2024

Số 99

TỤC TÁI-SINH-DUYÊN

(Bộ này cũng tiếp theo sự-tích Mạnh-lệ-quân, của Lương-diệp phu-nhân, một nhà nữ-sĩ thuở xưa soạn ra. Soạn theo lối Đàn-từ, nay xin dịch thành văn-xuôi để hiến các độc-giả)

NGUYỄN-BỈNH-MỤC dịch thuật

Khi rước linh-cữu quan *Lương-trấn-lân* thừa-tướng xuống thuyền, nhân-dân trong thành đến tranh nhau bày hương-hoa để bái-vọng. Các quan triều-thần cũng phụng mệnh triều đình lập nhà trạm ở bến bờ sông để tế một tuần rượu.

Chiếc thuyền để linh-cữu *Lương-trấn-lân* thừa-tướng thì có hai vợ chồng *Nguyễn-thụy* và hai bà lão-phu-nhân cùng hai cô con gái bé cũng theo đi. Còn bọn nô tỳ thì lại ở riêng 4 chiếc thuyền khác.

Các quan văn võ đi hộ-tống, lại riêng một chiếc thuyền, trống rong cờ mở, rất là náo-nhiệt. Thuyền đi qua tỉnh nào thì địa-phương-quan ở đấy phải lập trại ra để tế-lễ, rồi thuyền cứ thẳng đường tiến về *Vân-nam*.

Khi về tới *Vân-nam* thì hai cậu công-tử con *Lương* thừa-tướng đã đứng chực lại bên bờ sông, vì *Nguyễn-thụy* sai người thông-báo cho *Lương* công-tử từ trước.

Khi thuyền đến bến, hai cậu *Lương* công tử trông thấy linh-cữu *Lương* thừa-tướng, rượt đau như cắt, liền vật mình lăn khóc.

Các quan văn-võ đi hộ-tống đều xúm lại khuyên-giải. Hai công tử lạy tạ *Nguyễn-thụy* và lạy tạ các quan văn-võ, rồi xuống thuyền yết-kiến thân-mẫu.

Lương phu-nhân trông thấy *Lương-anh* và *Lương-tuấn*, (tức là hai công-tử), liền ôm lấy rồi khóc ỏa lên. *Lương-anh* và *Lương-tuấn* cũng quì xuống mà khóc. Các thầy thì thấy vậy ai nấy đều giọt lệ chứa-chan. Tiếng khóc vang trời, cát cảnh thảm-sầu nảy, khiến cho ban ngày phải sầm tối.

Nguyễn-long-quang phu-nhân ở dưới thuyền bước lên, gạt nước mắt mà khuyên giải hai cậu *Lương* công-tử. *Lương* phu-nhân thuật chuyện đầu đuôi cho hai công-tử nghe, hai công-tử nghe nói, đứt từng khúc ruột, lại sụp lạy *Nguyễn-long-quang* phu-nhân, để tạ cái công phu-nhân đã hết lòng giúp-đỡ.

Nguyễn-thụy nói với *Lương* phu-nhân rằng:

— Đêm hôm phu-nhân! Hãy giờ về tới đây, công-việc trong nhà đã có hai công-tử, tôi xin cùng thân-mẫu tôi trở về thăm quê nhà trong ít ngày, hôm nào thư-thả, sẽ lại sang bẩm chuyện.

Nguyễn-thụy lại nói với hai công-tử rằng:

— Hai hiền-huynh ơi! hai hiền-huynh nên cẩn-thận, đối với ai cũng chớ nói những câu cương-trực. Lại phải tìm lời khuyên-giải lão-phu-nhân, kẻo lão-phu-nhân luống những lo-phiền. Hai hiền-huynh nên biết rằng: nếu không có chiếu-chỉ của bệ thái-hậu thì lệnh-đường đã liều mình tự tử rồi. Vì thế thân-phụ tôi không được yên lòng, bắt tôi và thân-mẫu tôi phải theo lệnh-đường phú linh-cữu quan thừa-tướng về đây, để giữ cho được vẹn sự. Bây giờ tôi và thân-mẫu tôi xin cáo-từ lui về quê nhà vậy.

Hai cậu *Lương* công-tử lạy tạ mà rằng:

— Cái ơn sâu này tôi biết lấy gì mà báo-đáp cho được.

Lương phu-nhân lại nắm lấy áo *Nguyễn-long-quang* phu-nhân rồi khóc mà than rằng:

— Phu-nhân ơi! nhà tôi đây đội ơn phu-nhân nhiều lắm. Ngày nay phu-nhân trở về quê-nhà, biết bao giờ cho lại được gặp-gỡ nhau nữa đây để tỏ cho hết cái nghĩa vành, cũng chưa đủ báo đền.

Nguyễn-long-quang phu-nhân lại nói:

— Phu-nhân dạy quá lời! Trong khi hoạn nạn, cần phải giúp-đỡ lẫn nhau, đó là nghĩa-vụ của con người ta, há-tất phu nhân phải nói đến sự báo-đáp.

Nói xong, cáo-từ *Lương* phu-nhân, rồi đem gia-quyến trở về quê-nhà. Khi *Nguyễn long-quang* phu-nhân đem gia-quyến về tới quê-nhà, thân-thích bạn-hữu kéo đến thăm hỏi, cửa nhà vui-vẻ, con chán xum-vầy, thật là một cái cảnh gia-đình khoái lạc vậy.

Trong bọn thân-thích bạn hữu đến thăm hỏi lại có *Mạnh-gia-linh*. Nguyên *Mạnh-gia-linh* từ khi cáo quan về nuôi mẹ già, vẫn ở *Vân nam*. Người thứ-tử của *Mạnh-gia-linh*, tên gọi *Mạnh-đức*. Năm lẩy 16 tuổi, đã nổi tiếng tài học, chỉ vì ỷ-thế có lòng chung-ái, vậy nên chưa cho đi thi để cầu công-danh.

Vợ chồng *Mạnh-sĩ-nguyên* bấy giờ thật là được hưởng cái phúc thanh-nhàn, con hiếu đâu hiền, cháu cháu thì đề huề vui-vẻ, một nhà sum-họp, vui vướng kể sao cho cùng.

Hai vợ chồng già các quan về nơi điền-lý dẫn mình là bậc vương-hầu quốc thích mà đối với họ-hàng tôn-tộc, vẫn giữ thói khiêm-tốn nhún-nhường. Trong cái cảnh phú quí thịnh-mãn ấy ai ngờ lại còn có sự thương-tâm vậy.

HỒI THỨ XI

Một hôm, *Mạnh-sĩ-nguyên* và *Hàn* phu-nhân, hai vợ chồng già đang ngồi trò-chuyện. Các châu trai và các cháu gái đứng xúm-xít cả xung quanh. Bỗng thấy *Mạnh-gia-linh* hoảng-hốt chạy vào mà thưa rằng:

— Dám thưa hai thân-viện này thật là một việc không hay!

Vợ chồng *Mạnh-sĩ-nguyên* vội-vàng hỏi:

— Việc chi vậy?

Mạnh gia-linh vừa khóc vừa thuật hết đầu đuôi mọi việc trong triều cho *Mạnh-sĩ-nguyên* nghe. *Mạnh-sĩ-nguyên* nghe nói *Lương-trấn-lân* thừa-tướng đáp đầu tự-tử, Bình-giang vương *Hàng-hiệu* bị giam, ngồi ngẫn người ra mà nghĩ, không nói câu gì.

Hàn phu-nhân ứa hai hàng nước mắt khóc mà rằng:

— Ai ngờ tai-biến đến như thế! nếu vậy thì vợ chồng *Hoàng phủ* tương-vương nghĩ nốt mà chết mất thôi. Thượng-hoàng bỏ đi không thấy về, thái-hậu ở trong cung thì hiện nay vẫn đang bị bệnh. Thế mà thiên-tử vẫn quá nhu-nhược, chẳng biết tỷ gì. Tôi e giang-sơn này, không khéo có ngày về tay người khác vậy.

Hàn phu-nhân nói xong, lại ngảnh lại bảo *Mạnh gia linh* rằng:

— *Mạnh-gia linh* con ơi! Bây giờ không biết nghĩ thế nào cho được. Ta thiết-tưởng con nên mau-mau trở về kinh-đô, để cùng *Nguyễn* tướng-công giúp sức hiệp-lực mà giữ triều-đình đợi khi *Hoàng-phủ* tương-vương mãn tang tiến Kinh thì may ra sẽ báo-toàn được vô-sự.

Mạnh-sĩ-nguyên nghe nói, lắm-nhắm gật đầu, rồi bảo *Mạnh-gia-linh* rằng:

— Thân-mẫu con nghĩ phải, con nên vâng lời. Cha con ta chịu ơn triều-đình trong 40 năm nay, chưa biết lấy chi mà báo đáp. *Lương* thừa tướng vì nước tự-tử, tiếng thơm để lại nghìn thu. *Nguyễn* tướng-công thì một lòng chính-trực đứng ở trong triều. *Đoàn* tướng-công cũng muốn dẹp xa-xôi, đang đi sứ ở ngoại-quốc. Tổ mà ta đây cứ điềm-nhiên vui-thú, tự nghĩ sao cho an-tâm. Vậy con phải vâng lời thân mẫu con mà tiến kinh chớ nên ngần-ngại.

(Còn nữa)

NĂM THỨ MƯỜI MỘT. – SỐ THỨ 1769 MỖI SỐ: 0$02 NGÀY THỨ SÁU 9 FÉVRIER 1923

Trung Bắc Tân Văn